

USNESENÍ

Krajský soud v Brně projednal ve veřejném zasedání, konaném dne 13. března 2024, odvolání **obžalovaného D.N.**, narozeného XXXXX v XXXXX, trvale bytem XXXXX, proti rozsudku Okresního soudu v Blansku ze dne 10. 1. 2024 č. j. 14 T 190/2023-205, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného **zamítá**.

Odůvodnění:

- Napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku (dále jen „tr. zák.“), kterého se dle zjištění soudu I. stupně dopustil tak, že

- dne 21. dubna 2023 ve 12:14 hodin řídil vlastní osobní motorové vozidlo tov. zn. Volkswagen Golf, reg. zn. XXXXX (se spolujedoucím na předním sedadle vpravo P.N., nar. XXXXX), po silnici III. třídy č. 3783, ve směru jízdy od obce Lipovec k obci Sloup, přičemž v prostoru tříramenné křižovatky s hlavní pozemní komunikací silnice II. třídy č. 373 v km 44,8 při odbočování vpravo na silnici č. 373 směrem k obci Sloup nedal přednost v jízdě a nepřizpůsobil rychlost jízdy vozidla Volkswagen Golf svým schopnostem (krátká řidičská praxe, řidičské oprávnění uděleno dne 5. 4. 2023), dopravně technickému stavu vozovky, vlastnostem vozidla a jiným okolnostem, které je možno předvídat, kdy vlivem rychlosti při odbočení spočívajícím v průjezdu prudké pravotočivé zatáčky na silnici II. třídy č. 373 přešel vlevo do protisměrného jízdního pruhu, ve kterém přední částí svého vozidla narazil do levé přední části osobního motorového vozidla tov. zn. Fiat Stilo, reg. zn. XXXXX, řidiče M.Š., nar. XXXXX, který jel s vozidlem po silnici II. třídy č. 373 ve směru Sloup - Ostrov u Macochy; vlivem nárazu došlo k odražení vozidla Fiat Stilo mimo komunikaci, kde toto přední částí narazilo do kmene náletových dřevin, vozidlo Volkswagen řidiče D.N. se vlivem nárazu stočilo a zůstalo stát částečně na komunikaci;

v důsledku tohoto jednání utrpěl řidič M.Š. polytrauma, tedy závažné poranění vícero důležitých orgánů či orgánových systémů, kdy na následky těchto zranění v přímé příčinné souvislosti s dopravní nehodou zemřel dne XXXXX v XXXXX hodin na oddělení XXXXX, kde byl hospitalizován;

svým jednáním tak porušil důležitou povinnost vyplývající mu z postavení řidiče motorového vozidla tím, že nepřizpůsobil rychlost jízdy vozidla dopravně technickému stavu pozemní komunikace, svým schopnostem a vlastnostem vozidla, kdy při průjezdu zatáčkou přešel vlevo do protisměrné části vozovky a nedal přednost v jízdě vozidlu jedoucímu po hlavní pozemní

komunikaci, čímž porušil § 18 odst. 1 a § 22 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. (o provozu na pozemních komunikacích).

2. Za toto jednání byl obžalovanému podle § 143 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání 1 roku, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Zároveň byl obžalovanému podle § 73 odst. 1, 3 tr. zák. uložen i trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel, na dobu 7 let. Dále bylo podle § 228 odst. 1 tr. řádu rozhodnuto o tom, že obžalovaný je povinen uhradit na náhradu škody poškozené Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra České republiky, IČ 47114304 (se sídlem Vinohradská 2577/178, Praha 3), částku 76 967 Kč.

3. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostřednictvím svého obhájce řádně a včas odvolání, kterým napadá výrok o trestu a dále i výrok o náhradě škody. Uložený trest totiž považuje za nepřiměřeně vysoký, když náhrada škody nebyla dle jeho názoru řádně stanovena. Zároveň podotýká, že u hlavního líčení prohlásil vinu, vyjádřil upřímnou a hlubokou lítost, když se k jednání doznal. Poškozeným se omluvil, pojistnou událost pak řádně oznámil pojišťovně. Je nepochybné, že v jeho případě se jednalo o porušení důležité povinnosti v důsledku toho, že přecenil své schopnosti řidiče (v době nehody byl začínající řidič). Nikdy ale nebyl soudně trestán, ani postižen pro přestupek. Pracuje jako řidič u XXXXX., avšak vzhledem k reálně hrozícímu trestu zákazu činnosti je v jednání s jiným zaměstnavatelem, u kterého by měl pracovat bez využívání řidičského oprávnění. Je svobodný a bezdětný, když prostředky k obživě si opatřuje ze své výdělečné činnosti. Předmětný skutek pak spáchal ve věku blízkému mladistvému. Poukazuje přitom na to, že v dětství byl po pohřbu maminky předán do dětského domova, kde byl umístěn do doby, než si jej do pěstounské péče převzali prarodiče. Dle jeho názoru bylo způsobení této dopravní nehody ojedinělým jeho vybočením z jinak řádného způsobu života.

Obžalovaný považuje za nesprávný zejména závěr soudu, že je mu potřeba uložit nepodmíněný trest odnětí svobody. Domnívá se, že jeho jízdu nelze považovat za riskantní, ale naopak za přecenění jeho schopností coby začínajícího řidiče. Odkazuje přitom na § 55 odst. 2 tr. zák., když toto ustanovení může být dle jeho názoru s ohledem na „blízkost horní sazby trestu odnětí svobody lišící se pouze o jeden rok“ určitým vodítkem pro závěr, zda v tomto jeho případě uložit trest s podmíněným odkladem, či trest nepodmíněný. Je totiž toho názoru, že k jeho nápravě postačuje trest odnětí svobody podmíněně odložený na delší zkušební dobu, aby tak mohl řádným životem prokázat důvodnost jeho uložení. Případně je rovněž připraven přijmout i soudem stanovený dohled, bude-li to odvolací soud považovat za nezbytné k jeho nápravě. Pokud se týče délky trestu zákazu činnosti, tak zde má obžalovaný za to, že by tato měla být vzhledem k výše uvedenému stanovena okolo poloviny sazby pro tento druh trestu.

V případě výroku o výši náhrady škody obžalovaný podotýká, že zde není oprávněn bez souhlasu pojišťovny uznávat nároky, když z tohoto důvodu pouze z opatrnosti uvádí, že výše nároku na náhradu škody nebyla určena ve správné výši.

Vzhledem ke všemu shora uvedenému tudíž obžalovaný navrhuje, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek tak, že mu uloží trest odnětí svobody s podmíněným odkladem na delší zkušební dobu, popř. i dohled, dále přiměřený trest zákazu činnosti, přičemž ohledně náhrady škody pak poškozenou zdravotní pojišťovnu odkáže s jejím nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

4. V souladu s ustanovením § 254 odst. 1 tr. řádu odvolací soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání obžalovaného, jakož i správnost postupu řízení, které jim předcházelo. Dospěl přitom k závěru, že řízení před soudem I. stupně nevykazuje žádné podstatné vady, když byla zachována veškerá ustanovení trestního řádu, zabezpečující právo na obhajobu a řádné objasnění věci. Rovněž tak odvolací soud

naznal, že postupem nalézacího soudu nedošlo k porušení práva obžalovaného na spravedlivý proces. Nutno podotknout, že obžalovaný se ke spáchání žalované trestné činnosti doznal, když ve smyslu ustanovení § 206c odst. 1, 4 tr. řádu učinil i prohlášení o své vině. Nalézací soud pak jednání obžalovaného dle řádně zjištěných skutkových okolností správně posoudil jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zák. Navíc je třeba uvést, že výrok o vině obžalovaného nebyl podaným odvoláním dotčen, když odvolací soud neshledal ani žádné důvody pro případný postup dle § 254 odst. 2 tr. řádu. Odvoláním obžalovaného jsou pak napadány výroky o uloženém trestu (konkrétně pak způsobu výkonu trestu odnětí svobody a délky trestu zákazu činnosti), jakož i náhradě škody, které tedy byly odvolacím soudem řádně přezkoumány.

5. Odvolací soud dospěl k závěru (a to oproti námitkám obžalovaného), že soud I. stupně posoudil náležitě všechny okolnosti, významné z hlediska stanovení druhu a délky trestů, jakož i způsobu jejich výkonu, a to v návaznosti na zákonná kritéria, uvedená v ustanovení § 38 a § 39 tr. zák. (viz body 7. – 11. odůvodnění napadeného rozsudku). Uložené tresty (odnětí svobody a zákazu činnosti) dle názoru odvolacího soudu plně odpovídají jak povaze a závažnosti spáchaného přečinu, tak i poměrům na straně obžalovaného, jeho dosavadnímu způsobu života a možnostem jeho nápravy, jakož i výchovnému působení trestu. Rovněž tak nalézací soud dostatečně zohlednil i samotné okolnosti případu, zejména pak i osobní, rodinné a majetkové poměry obžalovaného, včetně prohlášení viny, přičemž dostatečně přihlédl i k účinkům a důsledkům, které lze pro budoucí život obžalovaného od takto uložených trestů očekávat. Na straně obžalovaného jsou dány polehčující okolnosti dle § 41 písm. f), 1), o), p) tr. zák. (kdy obžalovaný spáchal trestný čin ve věku blízkém věku mladistvých, k trestné činnosti se doznal, svého jednání upřímně lituje, přičemž před spácháním trestné činnosti vedl řádný život). Žádnou přitěžující okolnost ve smyslu ustanovení § 42 tr. zák. pak nalézací soud v daném případě neshledal. Nelze však přehlédnout, že daná dopravní nehoda byla způsobena porušením hned několika zásadních povinností obžalovaného coby řidiče, kdy tento kromě ve skutku citovaných ustanovení § 18 odst. 1 a § 22 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. [tj. že nepřizpůsobil rychlost jízdy svým schopnostem, vlastnostem vozidla a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, kdy za situace, že měl dát přednost v jízdě vozidlu poškozeného jedoucímu po hlavní komunikaci, naopak vjel do jeho jízdního pruhu] porušil i obecné povinnosti ve smyslu ustanovení § 4 písm. a) a § 5 odst. 1 písm. b) cit. zákona, které nejsou ze zcela nepochopitelných důvodů ve skutkové větě výroku napadeného rozsudku mj. vůbec uvedeny [dle nichž je „každý účastník provozu na pozemních komunikacích povinen chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob, ani svůj vlastní“, přičemž jako „řidič je povinen se věnovat plně řízení vozidla a sledovat situaci v provozu na pozemních komunikacích“]. O nepřiměřenosti rychlosti jízdy obžalovaného svědčí nejenom samotné přejetí do jízdního pruhu poškozeného, ale zejména pak i rozsah poškození obou vozidel. V důsledku porušení těchto jeho povinností (které je nutno považovat za porušení důležitých povinností uložené mu coby řidiči shora citovanými ustanoveními zákona o silničním provozu) pak došlo ke zcela zbytečnému fatálnímu následku, tj. ke smrti dalšího účastníka provozu na pozemních komunikacích (byť tyto skutečnosti byly již řádně zohledněny v použité právní kvalifikaci jednání obžalovaného). Daný způsob jízdy obžalovaného lze jednoznačně označit nejen za nezodpovědný, ale zejména též i bezohledný (nikoliv však za „riskantní“, jak nalézací soud mylně uvádí), související rozhodně s přeceněním jeho řidičských schopností (coby řidičského začátečníka). Z hlediska justiční praxe je pak zcela obvyklé, že při těchto dopravních nehodách (kdy provinilý řidič způsobí smrt jiného účastníka provozu na pozemních komunikacích porušením důležité povinnosti coby řidiče, aniž by se poškozený nějakým způsobem spolupodílel na vzniku nehodového děje) je takto provinilým řidičům ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody (byť se jednalo o nedbalostní formu zavinění).
6. Obžalovaný byl ohrožen trestem odnětí svobody ve výměře od 1 roku do 6 let (dle § 143 odst. 2 tr. zák.), když uložený trest toliko na samé spodní hranici trestní sazby (a to v trvání 1 roku) nelze

dle názoru odvolacího soudu považovat za nepřiměřeně přísný, nebo z jiných důvodů nezákonný trest. Rovněž i odvolací soud (stejně jako předtím i soud nalézací) dospěl k závěru, že v daném případě nejsou u obžalovaného splněny zákonné podmínky pro podmíněný odklad výkonu tohoto druhu trestu ve smyslu ustanovení § 81 odst. 1 tr. zák. (případně § 84 tr. zák.), a to právě s ohledem na shora popsané okolnosti případu a zejména pak jím způsobený závažný následek. Pro výkon trestu odnětí svobody byl obžalovaný v souladu s ustanovením § 56 odst. 2 písm. a) tr. zák. řádně zařazen do věznice s mírnějším typem režimu, a to do věznice s ostrahou (neboť v jeho případě nejsou splněny podmínky pro zařazení do věznice se zvýšenou ostrahou). Takto uložený trest náležitě reflektuje ustanovení § 37 odst. 2 a § 38 tr. zák., týkající se přiměřenosti trestních sankcí, když dostatečnou měrou zohledňuje i satisfakční charakter. Ve výměře a způsobu výkonu tohoto druhu trestu byla nalézacím soudem pak dostatečně zohledněna zásada individuální represe (tj. potřebné nápravy obžalovaného), ale zejména pak i generální prevence (spočívající v ochraně ostatních účastníků silničního provozu před takto nezodpovědnými řidiči).

7. Z výše uvedených důvodů tudíž odvolací soud požadavku obhajoby na uložení „trestu s podmíněným odkladem na delší zkušební dobu, popř. i s vyslovením dohledu“ nevyhověl. V této souvislosti je nutno podotknout, že sám obžalovaný si měl být důsledků tohoto svého zcela nezodpovědného a bezohledného jednání (zejména pak za situace, kdy v době dopravní nehody vlastnil řidičské oprávnění toliko 16 dnů !!) vědom před způsobením předmětné dopravní nehody (a nikoliv až poté). Pakliže obhajoba odkazuje na shora konstatované polehčující okolnosti, zejména pak „prohlášení viny a věk obžalovaného, blízký věku mladistvých“, tak je třeba poukázat na utrpení, které obžalovaný způsobil pozůstalým poškozeným po zemřelém M. Š., když je mj. zcela zřejmé, že tento fatální a již zcela nevratný následek zasáhl do jejich života daleko podstatnějším způsobem, než do života samotného obžalovaného. Obhajobou uvedené ustanovení § 55 odst. 2 tr. zák. pak nelze v předmětné trestní věci použít, neboť horní hranice trestu odnětí svobody v daném případě převyšuje dobu 5 let.
8. Soud I. stupně rovněž správně dovodil, že obžalovanému je zapotřebí uložit i trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel (jehož výměra je dle § 73 odst. 1 tr. zák. dána od 1 roku do 10 let). Předně je třeba uvést, že u daného charakteru trestné činnosti (spáchané formou porušení důležité povinnosti řidiče) je uložení tohoto druhu trestu prakticky vždy obligatorně dáno. Nutno zároveň konstatovat, že obžalovanému bylo vydáno řidičské oprávnění teprve dne 5. 4. 2023, tj. pouhých 16 dnů před touto jím zaviněnou dopravní nehodou (!!!). Při ukládání tohoto druhu trestu nelze rovněž přehlédnout závažnost porušení jednotlivých povinností řidiče ze strany obžalovaného (jak je uvedeno v bodě 5. shora) a zejména pak nezodpovědný a bezohledný způsob jeho jízdy (vedoucí mj. ke zcela zbytečnému úmrtí poškozeného), ke kterému obžalovaný, ač jako „začínající řidič“ (navíc za situace, kdy předmětný úsek, na kterém k dané dopravní nehodě došlo, dle jeho výpovědi vůbec ani „neznal, jel podle navigace“), přistoupil. Za tohoto stavu tudíž odvolací soud považuje samotnou délku uloženého trestu zákazu činnosti v trvání 7 let (tj. na hranici 2/3 trestní výměry) za přiměřenou, s ohledem na okolnosti případu pak akceptovatelnou. Dle názoru odvolacího soudu se sice jedná o poněkud přísný trest, nikoliv však o trest nepřiměřeně přísný ve smyslu dikce ustanovení § 258 odst. 1 písm. e) tr. řádu.
9. Pokud se týče výroku o náhradě škody, tak je třeba podotknout, že tento byl v případě poškozené Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra ČR učiněn v souladu se zákonem. Byť obžalovaný ve svém odvolání prakticky žádné námitky proti tomuto výroku neuvedl, tak přesto je povinností odvolacího soudu s ohledem na takto obhajobou napadený výrok přezkoumat. V první řadě je nutno konstatovat, že daný výrok má zákonnou oporu v ustanovení § 2910, § 2951 a § 2960 zákona č. 89/2012 Sb. (občanského zákoníku, dále jen „obč. zák.“). Poškozená zdravotní pojišťovna má přitom podle § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. vůči třetím osobám (tj. obžalovanému) právo na náhradu nákladů za hrazené služby, které vynaložila v důsledku protiprávního jednání této třetí

osoby vůči pojišťenci (tj. poškozenému M.Š.). Nároky poškozené Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra ČR (za náklady poskytnuté zdravotní péče tohoto jejich pojištěnce) byly v řízení před nalézacím soudem řádně doloženy (viz č. l. 172-177), když o hodnověrnosti takto předložených dokladů nemá odvolací soud žádných pochybností. Odvolací soud se rovněž zabýval i moderačním ustanovením § 2953 odst. 1 obč. zák. (jež se týká přiměřeného snížení náhrady škody z důvodů zvláštního zřetele hodných), když dospěl k závěru, že v tomto směru nejsou u obžalovaného dány žádné důvody pro uplatnění tohoto zákonného ustanovení. Obžalovaný je totiž produktivního věku (19 let), svobodný a bezdětný, přičemž má pravidelný příjem ze svého zaměstnání (cca XXXXX Kč měsíčně). Zároveň je nutno podotknout, že v daném případě nebylo ze strany poškozeného zjištěno žádné spoluzavinění ve smyslu ustanovení § 2918 obč. zák. Pakliže tedy nalézací soud za tohoto stavu rozhodl tak, že obžalovanému podle § 228 odst. 1 tr. řádu uložil povinnost uhradit poškozené Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra ČR škodu ve výši 79 967 Kč, postupoval tak správně. V neposlední řadě je třeba konstatovat, že tato škoda by měla být vypořádána, resp. odškodněna Slavií pojišťovnou a. s., a to z titulu pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (ve smyslu zákona č. 168/1999 Sb.).

10. Vzhledem k tomu, že odvolací soud neshledal v postupu a rozhodnutí soudu I. stupně žádné podstatné pochybení, jež by bylo učiněno v neprospěch obžalovaného, bylo tak odvolání obžalovaného podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné zamítnuto.

Poučení o opravných prostředcích:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný, takže **rozhodnutí nabylo právní moci a je vykonatelné** (§ 139 odst. 1 písm. a), b)cc), § 140 odst. 1 trestního řádu).

Lze však proti němu **podat dovolání** (§ 265a odst. 1, 2 trestního řádu).

Dovolání mohou podat (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a), § 265f odst. 1 trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).
- je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obviněného za něho v jeho prospěch dovolání podat též zákonný zástupce i jeho obhájce.

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání **rozhoduje Nejvyšší soud České republiky** (§ 265c trestního řádu).

V dovolání, kromě obecných náležitostí uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, musí být uvedeno (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje,
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán,
- čeho se dovolatel domáhá,
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu,
- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) - l), nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Kdo podal **zcela bezvýsledně dovolání**, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem (§ 153 odst. 1 trestního řádu). Paušální částka nákladů v řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání činí **10 000 Kč** (§ 3a vyhlášky č. 312/1995 Sb.).

Brno, dne 13. března 2024

JUDr. Josef Teplý v. r.
předseda senátu